

1945-03-18

SENDER

Johanne Christine Larsen

RECIPIENT

Astrid Warberg-Goldschmidt

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Da

Date explanation:

Datoen er skrevet øverst s. 1

General comment:

Grete Warberg Larsen fødte sit barn
16. april 1945.

Janna Schou var aktiv i forsøget på at
redde jøder ud af Tyskland. Hun var
formodentlig i 1945 gået under jorden.

Landsforeningen JAK blev i 1931
stiftet som en protest mod det
økonomiske system, der gjorde det
muligt at tjene penge på penge. JAK
protesterede mod, at samfundets
penge blev stillet til rådighed i form af
gæld med krav om betaling af renter.
JAK's holdning var, at penge ikke
skulle have en pris, og at deres
funktion udelukkende var at gøre køb
og salg af varer og tjenesteydelser
mulig. Samfundet skulle gennem en
demokratisk styret Samfundsbank
stille de nødvendige betalingsmidler til
rådighed uden omkostninger (Kilde:
J.A.K's hjemmeside, april 2024).

Sender's location:

Lindøgaard pr. Dræby St.

Sender info (seal, address, etc.):

Adressen er skrevet på kuvertens
bagside

Recipient's location:

Bakkevej 12 Hareskov St.

Recipient info (Transcript, Inscription,
etc.):

Adressen er skrevet på kuvertens
forside

Mentioned people:

Johannes Nicolaus Brønsted

Louise Brønsted

Anne Marie -, i huset på Lindøgaard

Christine Mackie

Pernille Marryat
Axel Müller
Ellen Sawyer
Janna Schou
Erik Warberg Larsen
Grete Warberg Larsen
Laura Warberg Petersen

Archive:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB0638

Trykt udgave:
Nej

Provenance:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura/Bibbe Warberg
Petersen

TRANSCRIPTION

[Håndskrevet på kuvertens forside:]

X

Modt. 22' Marts 1945
besv. samme Dag.

Fru A. Warberg Müller
Bakkevej 12
Hareskov St.

Læst jun. 2000.

af Bibbe
13/3 – 2001. BWP.

[Håndskrevet på kuvertens bagside:]
Lindøgaard Dræby St. Fyen.

[I brevet:]

Lindøgaard
Marts 45.

Søndag, d. 18de

Kære lille Dis!

Tusind Tak for dit Brev, som jeg fik i Forgaars; samme Dag havde jeg Brev fra Bibbe, hendes maatte jeg besvare først, og hun fortalte mig, hvor glad hun havde været over at træffe dig hos Magisterens. Det var dog ogsaa et morsomt Held, at hun netop kom derud den Dag. Nu har vi hende snart hjemme igen og Gud ske Lov for det, det er dog tryggere at vide hende her paa Landet, for Faren dog er minimal.

Kæreste lille Dis, hvor jeg forstaar dit Savn af Janna, og det føles dobbelt – ja mere end dobbelt – fordi du er alene hele Dagen. Hvor godt man end forstaar at – hvad skal jeg sige – underholde sig selv, saa er det ingen Spøg at være alene hele den lange Dag igennem, det prøvede jeg i Amerika, og det var drøjt, så drøjt at jeg ogsaa den Gang mente mig selv at være på Sindssygens Rand. Saa jeg forstaar dig og har den varmeste Medfølelse i det. Jeg forstaar ogsaa, naar du skriver, at det hjælper ikke, at hun er saa forholdsvis nær, Tværtimod! Hvis hun var helt borte, f. Eks. boede i Jylland, var det lettere at bygge en ny Tilværelse op; paa denne Maade vil det vare længere før du vænnes til Tabet af hende, og dog vilde man selv. ikke bytte eller ønske hende længere borte. Det eneste Gode, jeg kan se ved det, er at det nu er bleven Foraarstid, og Foraaret har jo mange Glæder og Goder i sit Følge, langt værre om det havde været de vemodige Maaneder Oktober og November. Men som du selv skriver, der er ikke andet ved det at gøre end at se at holde Halen saa højt som muligt

og forlange af sig selv, at man skal kunne bære det. Og saa maa vi haabe paa, at Tiden vil mildne Savnet, saa du kan faa Glæde ud af Møderne med hende – muligvis det gaar hurtigere, end du nu er i Stand til at tænke dig. Hvor jeg dog haaber og ønsker det. Den lille Pige maa vel ogsaa være et stort Plus for dig. Men først og sidst, at Janna er glad og – som du skriver glad, naar du kommer. Tænk, at du kan spasere en hel Time dertil. Ogsaa hjem? det skrev du ikke noget om. Men hør Dis, jeg vil ikke høre noget om, at du skulde betænke dig paa at udgyde dine Sorger og Problemer for mig. Hvad har man dog sine Venner (Søstre) til, naar man ikke skulde kunne klage sin Nød til dem, naar Livets Bølger gaar højt, som vi udtrykte det i vore unge Dage, nej, lad os nu være her! Og lov mig, at du bare skriver løs, selv om det gør en ondt at høre om Sorger, saa vil man da ti Gange hellere høre dem og have en Følelse af, at ens Svar mulig kan trøste og styrke lidt, end man vil være udenfor og – skaanes! Tænk paa, hvad jeg sikkert har aflæst til dig i sin Tid, da mit Livs Bølger fuldstændig konstant gik højt, det har næppe været Smaating, du har maattet høre om.

Nej, det var saamænd kun en Forglemmelse at jeg glemte X [”X” indsat over linjen] at kvittere og takke for Tobakken, det gik hurtigt op for mig, da jeg havde sendt Brevet. Vi vil være Jer saa taknemmelige, hvis I af og til vil sende noget, for nu kniber

2.

det snart haardt; den hjemmeavlede Tobak er der ikke saa meget Drøje i, som jeg havde tænkt, og det gaar hurtigt ned ad Bakke med den. Saa hvis I vil have Ulejlighed med det og absolut ikke Udgift, vil vi som sagt være Jer megen Tak skyldige.

Tak fordi du holder mig à jour med Jeres økonomiske Forhold; hvor var det dejligt, om I kunne komme rigtig paa Fode, og om Axel kunde faa nye Tænder; det vil gøre ham 10 Aar yngre, og vist ikke alene at se til.

Jo, saadan er det jo, der hvor Pengene er, skal der yderligere dynges paa, og Fattigfolk skal de nok vide at flaa. Vi maa have paa J.A.K., at de Synsmaader en Gang maa vinde Sejr.

Herfra er som sædvanlig intet nyt. Vi ser aldrig nogen her, nu da Bibbe er en Saga, Rutebilen saa at sige ogsaa, og ingen har Dæk paa deres Cyclers. Elle har vi ikke set siden Jul, og naar faar vi hende at se, skønt Vejret jo er lige til at cycle i, saa fint et Foraarsvejr. Godt at vi har Lindørne, dem ser vi da af og til. Grete har det [”det” indsat over linjen] ikke saa farlig godt, hun længes vist efter, at hendes Time skal slaa, det lille Skind.

Næste Dag, Mandag Form. I Morges kom Tinge og spurgte om Anne

Marie maatte komme ned og hjælpe Grethe lidt i Eft. Nu har hun faaet Hexeskud og ligger og kan ikke røre sig; det er saa trist, at hun skal døje med alt muligt, den lille go'e Grethe!

Det er Middag nu, og jeg er bange, det bliver ikke til meget mere, Posten er tidlig paa det om Mandagen

Næste Gang skal jeg sende det bio-dynamiske Skrift, du sendte, jeg har knapt læst det endnu og det er jo meget interessant. Det andet beholder jeg altsaa. Tak! – Nu har Anne Marie igen haft en Omgang med Betændelse, denne Gang i Øret og hun har døjet meget og haft Doktor her 2 Gange ligget i Sengen 2 Dage og haft mange Smerter.

Der er saadan en flink lille ung Læge i Dræby, jeg havde aldrig set ham før; den første Dag, han var her, bød jeg ham Kaffe og han blev siddende i nær ved 2 Timer og snakkede med mig; vi var meget ivrige begge to, saa han glemte Tiden. Vi var meget enige – det er man jo gerne for Tiden, fordi det mest er een Ting, man diskuterer nu: Krigen og alt hvad dermed hører. Det var en helt Oplevelse for mig, jeg ser næsten aldrig andre Mennesker.

Efter Middag. Det er underligt nok, for skønt alt hvad der sker i Verden – et Hav af Rædsler – opfylder en hver Time paa Dagen, saa er der noget ved det, der gør, at man ikke skriver om det. Men du kan tro, at alt det forfærdelige som vi hører om, og som [”og som” indsat over linjen] ligger paa en som en Mare ogsaa bidrager til, at gøre det daglige Savn af Janna endnu tungere end det vilde være, dersom Verden havde sit normale Udseende. Jeg har da i hvert Fald saa tit den Fornemmelse, at det er ikke til at bære. Og Verdens Fremtid må man ogsaa - uundgaaelig – spekulere paa. Faar vi mon den forfærdelige tyske Krigsmentalitet udryddet nogensinde. Ja, en Gang maa jo den tyske Nation blive voksen, men hvor længe vil det vare? den er for mig at se en stor lømmelagtig Dreng med alle den Alders Skavanker – ogsaa Børns Grusomhed har den i rigt Maal. En underlig Mangel paa Fantasi, der gør, at de slet ikke formaar at fatte andre Menneskers Lidelser. Nu er Lidelserne over dem selv, men vil de kunde lære af det? Eller vil det udelukkende resultere i Hævnfølelse? Det er Fremtidens Gaader. Saa vidt jeg husker, sagde Fanny jo, at der vilde gaa en uhyre lang Aarrække uden Krige, men den synske Fisker oppe i Nordnorge, der spaaede 1ste Verdenskrig, paastod, at der vilde komme Krig i 1953, hvor Frankrig og Rusland vilde slutte sig sammen og ødelægge Sverige. Det lyder fantastisk. Man kan ikke tænke sig Frankrig have Interesser i Sverige, vel? Og der er kun 8 Aar til, han maa vist have set forkert med et Aarhundrede eller to. – Naa, nu blev det alligevel til lidt mere Brev,

[Skrevet på hovedet øverst på s. 1:]

Jeg skulde egentlig have hjulpet A.M. med Opvasken, saa hun kunde komme hurtig ned til Grethe, men det Ky' det Ky' -
God Bedring med det lilles Snue, det er da kedeligt, naar hun saa ikke kan komme ud.

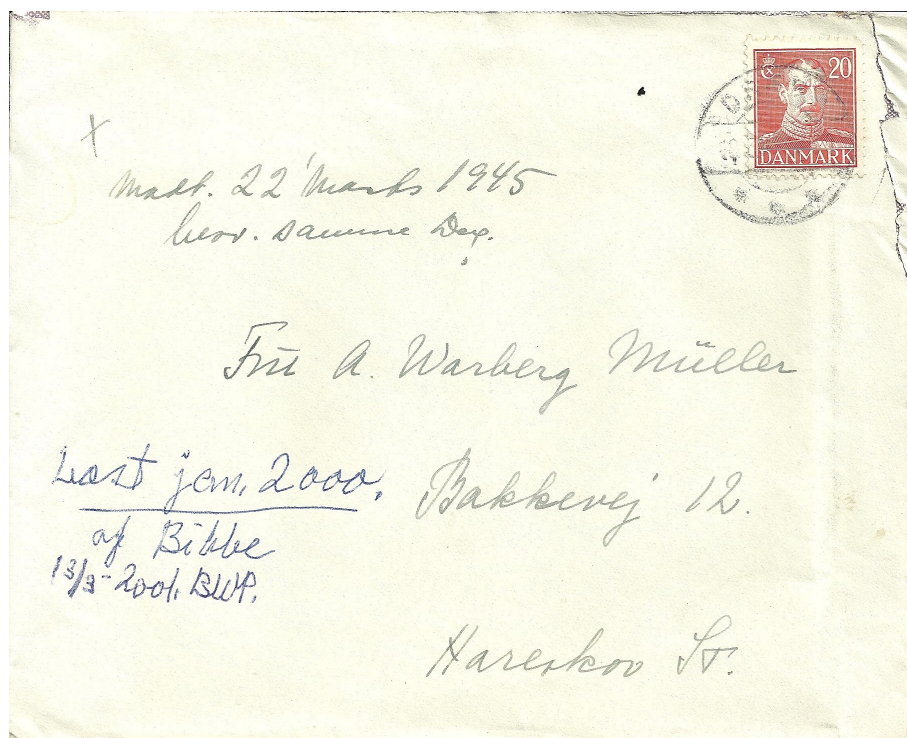
Nu haaber jeg, at det hele maa bedres lidt for dig, søde Dis. "Tiden læger" som Mornine skrev som 14årig, 2 Dage efter en dødsens Fortvivlelse over en ubesvaret Elskov.

Tusinde Hilsener fra din Junge.

[Indsat nederst s. 2:] X hvilket herligt Sprog, der kan falde en i Pennen.

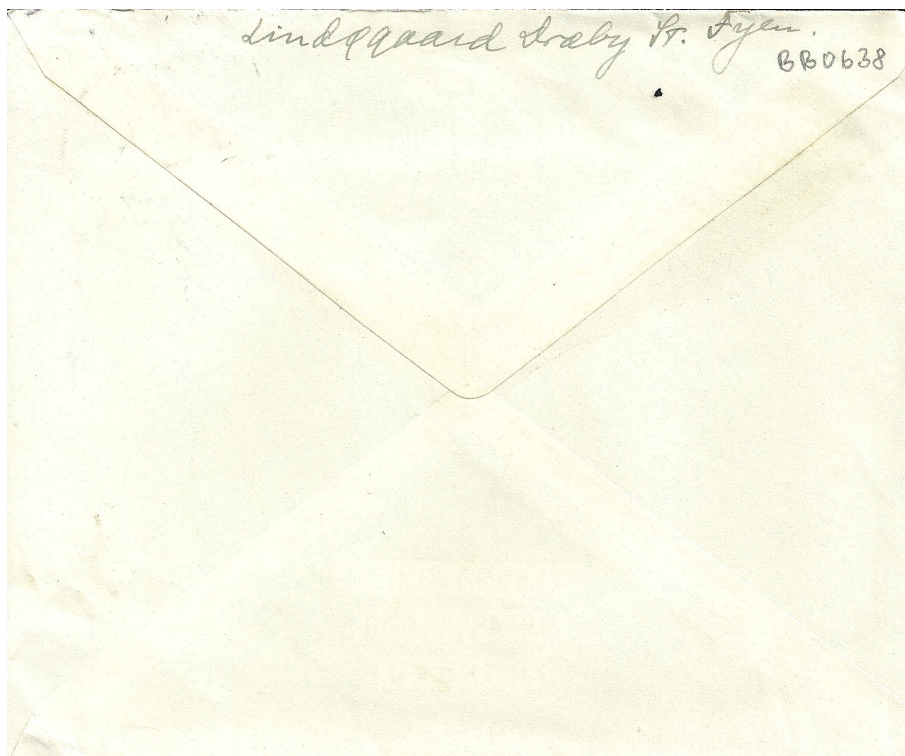
KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET

al bygge en ny Tilværelse op, paa denne
Maade vil det være ledigere for den vordende
vil Taket af Vende, og dog vilde man selv
ikke bytte eller ønske hende længere borte.
Det ønske godes, kan se ved det, er at det
nu er blevet forarsket, og forarsket har jo
mange Glæder og Gøder i vil vilje, langt væk
an det havde været de nemmeste Maaned
Oktober og November. Men som du selv skriver,
der er ikke andet ved det at gøre end at se
at træde Halen saa langt som muligt og for-
lange af sig selv, at man skal kunne lide
det. Og sad man vi havde paa, at Tiden
vil mildne Samlet, saa de kan saa Glæde
ud af Mødrene med hende - muligvis det
gaar hurtigere, end der nu er i Stadiet for
at tænke Elig. Hvor jo dog træder og ønsker det
den lille Tidsmaad vel og saa være et stort
Plus for dig, men for og didst, at jamma er
glad og - kan du skrive glat naar du kan
men. Tænk, at du kan snakke en hel Time
derfor. Og saa tynde det skrive ikke
nødt om. Men hvor du, j vil ikke høre noget
om, at du skulde belønne dig paa at udgyde
dine Sorgen og Problemer for mig. Hvad kan
man dog sige Venner (Påtro) vil naar man
ikke skulde kunne klage sin Dødt til dem,
naar sinets Bølge gade hør, som vi udtrykke
te det i vor sidste Brev, mig, lat os nu være
her! og lov mig, at du bare skrive til
selv om det gør en ondt at høre om Sorgen,
saa vil man da ti Gange hellere høre dem
og høre en Følges af, at en som saa nu
kan trøste og styrke lidt, end man vil være
sidenfor og - skamme! Tænk paa, hvad
sikke har aflasset vil dig i sin Tid. Da
mit sin Bølge fuldstand, konstaud gik
højt, det var næppe væk forarsket, du
har maattet høre om
nej, det var saameget hem en Forglemmelse
at glæde at kvikke og takke for Takken,
det gik hurtig og for mig, da j ledude kendt
Brevet. Vi vil bare se saa Taknemmelige
hvis Tapt vil vil seude noget, for nu knibe
x hvilket herligt Sprag, der kan seke en i Penen.

2.

det smalt haart; den bymmeaulek Takak
er du ikke saa saa meget borte i, som
Lauder Lunde, og det gaar lidenst med at
bakke om den. Saa hvis I vil have Udfly-
ket med det og absolut ikke Udgift, vil
vi kan sagt naar du megen Tak skyldige.

Tak fordi du haaler om, og ja, det er
Økonomiske Forhold, hvad du det deflig,
nu I kunde komme rigtig paa Tak, og vi
ogel kunde paa nye Tænder; det vil gøre
ham 10 Aar yngre, og vil ikke alene at se til.

Jo, saadan er det jo, der hvor Pengene
er, skal der ydeltigke dages paa, og
Faldig pakk skal de nok vide at plaa.
Vi vil ha haape paa J. A. K., at de Sags-
manden er Gavn endda viede Sjæ.

Herfor er som setvandt indet mest, vi
er aldrig naar den midde Tibet er en
Lage, Rudebider saa at sig og saa, og ingen
Lage Tak paa deres Gyseller, og alle naar vi
ikke vil viden ful, og naar paa vi leue
at de skont Været jo er ligesom at cyole i,
saa lidt et Pandas vider. Gode at vi har
Lindgerne, dem ser vi da at by til. Og vel
har ikke saa lidt godt, hvad Længe sig efter
at kunde Tine skat slaa, det lille Skind.

Grunde Sag, Mandag, Form. I Mager kan Tine og spure
om Anne Marie maatte komme ned og hylde
Grethe lidt i Øst. Nu har hun faalt Hverokent
og Lige, og kan ikke røre sig, det er saa trist, ad det
skulle dog med alle Brude, den lille gode Grethe!

Det er Midtag, nu, og jo, hi bany, det bliver ikke
til meget mere, Posten er tidlig, paa det om Mandagen
nogle Gavn, skal i viede det bio-dynamiske
Skribl, du kendte, og har knapt lidt det endte og
det er jo meget indersmand. Det andet behalder
aloha. Tak! - Nu har Anne Marie igen haft
en Omgang med Betændelse, denne Gavn i Fred og
men har dog mest og kraft Taket alle 2 Gange
ligger i Lægen 2 Dage og kraft mange Smerten.

Der er saadan en flink lille ung Pige i Oraby,
i haande aldrig selv haam for: den første
Pige, han var. Men, bitt i haam Kuffe, og han
lille Siddent i ned ved de Tinner og smakked
med mig; vi var meget, i vige Pige to, saa
han glemte Tiden. Vi var med enige - det
er man jo gerne for Tiden, for det vil det er
een Ting, man der kender mig: Krigen og
aet livet dermed hører. Det var en steld
oplevelse for mig, i de næsten aldrig andre
Mennesker.

Efter midten det er unduligt nok, for thind alt
druet der stes i Verden - et Haar af Pøbler -
opfylder en liden Tine paa Slagen, saa er der
nogle ved det, der gir, at man ikke skrives om
det. Men der kan tro, at alt det forfædelige som
vi bliver mig, ligger paa en som en Mare og paa
bidragen til, at gik det daglige Sagen af panna
endnu længere end det vilde vare, desuden
Verden havde et normale Udseende. Ja, han
da i liden Takt saa til den Fornem melle, at
det er ikke til at bare. Og Verdens Fremtid ma
man og saa - uendgaaeli - spekulerer paa.
Faa vi man den forfædelige tyske Krig men
talitet udryddet nogenstunde. Ja, en Gang
maa jo den tyske Nation blive vaklen, men
hvordan vil det vare? den er for mig at se
som en stor kornelagtig Dreng, med alle
den aldeles Skavanker - og saa Jönns Gensambid
han den i rigt maad. En underlig Mangel
paa Fantasi, der gir, at de stes ikke forhaas
at fælle andre Menneskers lidelser. Nu er
lidelserne over dem selv, men vil de kunne
bare af det? eller vil det udledende resultat
i Hævnfælden? Det er Fremtidens Gaader. Saa vil
i Luften, sagde Fanny jo, at der vilde gaa en vage
lang Barokke uden Krig, men den tyske Fiske
og de i Nordnorge, den spæde 1te Verdenskrig, paadst
at den vilde komme og ødelægge Sverige. Det lyder
velde stude sig sammen og ødelægge Sverige. Det lyder
fantastisk. Man kan ikke tænke sig Frankrigs Maad
indvænt i Sverige, vel? der er kun 8 Aar til, ha
maa vist have det forrest med et halvandet eller
to. -- Na, nu blev det saa aligevel til lidt mere Brev,